

Årsrapport 2010

Læseafdelingen

CSU-Slagelse

CSU-Slagelse

Center for Specialundervisning

Norgesvej 14
Telefon 58 57 57 60

Marts 2011

Læseafdelingen 2010

Læseafdelingen er en lille afdeling med kun 5 medarbejdere og har derfor indtil 2010 refereret direkte til afdelingsleder Anna Lisa Larsen, der samtidig er leder for 6 andre afdelinger på CSU. Denne organisering blev dog ændret pr. 1. januar 2010, hvor Læseafdelingen fik sin egen faggruppeleder, Natasha Epstein - fortsat med Anna Lisa Larsen som afdelingsleder.

Medarbejdere

Natasha Epstein, faggruppeleder

Uddannet audiologopæd fra Københavns Universitet, 1992

Videreuddannelser: Modul i Skriftlig formidling (dansk, KU), Vejledning af unge og voksne med særlige behov, Undervisning af tosprogede med særlige behov.

Anne Mette Poulsen

Uddannet folkeskolelærer fra Den Fri Lærerskole, 1985

Videreuddannelser: Læsepædagog, PAS-konsulent, FVU-lærer, PD i specialpædagogik

Ib Mathiesen

Uddannet folkeskolelærer fra Zahle seminarium, 1989.

Videreuddannelser: PD i specialpædagogik, datavejleder

Tine Russotti

Uddannet folkeskolelærer fra Københavns Dag- og Aftenseminarium, 2000

Videreuddannelser: Læsevejleder, PAS-grundkursus

Sanne Madsen (projektansat 1.8.2010 til 30.6.2011)

Uddannet folkeskolelærer fra Aarhus Dag- og Aftenseminarium.

Videreuddannelser: Læsevejleder, PD i specialpædagogik og læsning

Organisering af afdelingen

I Læseafdelingen varetager vi testning, undervisning og rådgivning/vejledning af unge og voksne borgere i Slagelse, Sorø og Ringsted Kommuner, der enten er ordblinde eller som har læse-/stavevanskeligheder af andre årsager. Kursisterne i læseafdelingen fordeler sig på følgende områder:

- Unge og voksne ordblinde (Lov om FVU og Ordblindeundervisning)
- Unge og voksne med læse-/stavevanskeligheder af andre årsager eller som en del af øvrige handicaps (Lov om Kompenserende Specialundervisning)
- Unge i STU-forløb på CSU (Lov om Særligt tilrettelagt Ungdomsuddannelse)
- Unge og voksne studerende (Lov om Specialpædagogisk Støtte)
- Unge og voksne i særligt tilrettelagt AVU-forløb (Lov om Særligt tilrettelagt Ungdomsuddannelse, Lov om Social Service, Lov om Aktiv beskæftigelse)

Desuden varetager vi vejledning i forbindelse med ansøgning om it-hjælpebidrag samt tilbud, bestilling, udlevering og undervisning jf. Lov om Social Service og Lov om Aktiv Beskæftigelse.

Undervisningens tilrettelæggelse

Undervisningen i Læseafdelingen har fokus på at kompensere for læse-/stavevanskeligheder med it-hjælpebidrag og forbedre kursisternes muligheder for at udnytte disse til læsning og skrivning i deres dagligdag, i en uddannelse eller på et job. Undervisningen omhandler primært

dansk, men vi har også enkelte hold med undervisning i matematik og engelsk, særligt tilrettelagt for ordblinde og andre med læse-/stavevanskeligheder. Undervisningen foregår på små hold (3-6 deltagere) eller i ganske særlige tilfælde som eneundervisning – typisk to timer én eller evt. to gange om ugen.

Undervisning af unge i STU-forløb foregår også på hold med op til 6 deltagere. Som oftest er det 6 timer den ene af ugens dage som en del af et samlet STU-forløb på CSU, hvor hovedparten af undervisningen foregår på CSU-Erhverv, CSU-Kunst eller CSU-Ungdom. Der er dog også enkelte unge, der har et særligt tilrettelagt forløb, hvor undervisning i Læseafdelingen er det primære, og den øvrige del af STU'en foregår som praktik, på en anden uddannelsesinstitution el.a.

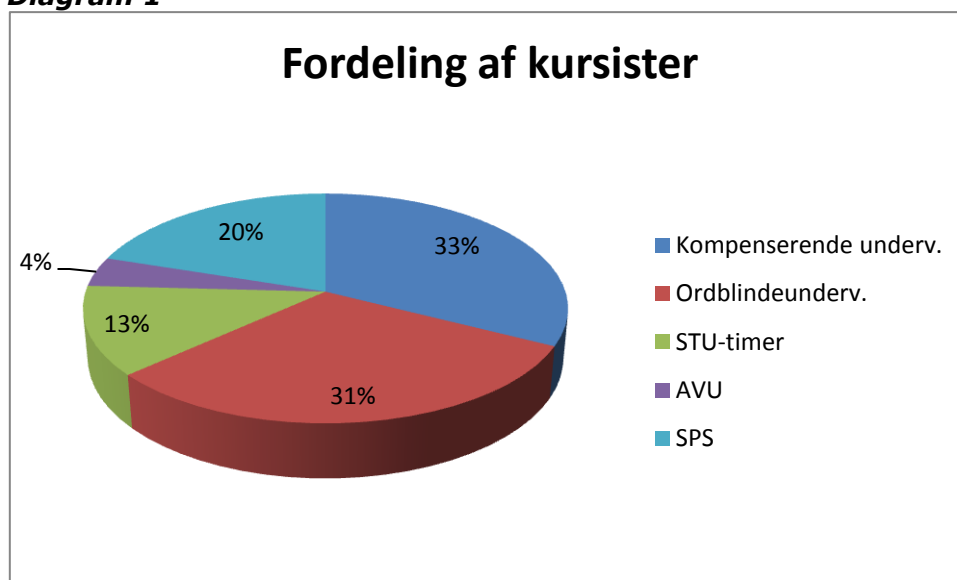
Som noget nyt har vi fra august 2010 oprettet en særligt tilrettelagt AVU-klasse. AVU betyder Almen VoksenUndervisning (9. – 10. klasse) og foregår normalt på VUC. AVU-klassen består af 4-5 unge med særlige behov (autisme, Aspergers syndrom mv.), der modtager undervisning i dansk og matematik 3 dage om ugen. Undervisningen slutter efter 1 år og afsluttes med 9. klasses afgangsprøve på VUC eller et kompetencebevis. Sanne Madsen er dansk- og klasse-lærer. Ib Mathiesen varetager matematikundervisningen.

Studerende, der har fået bevilget en it-rygsæk, får samtidig bevilget et 10 timers undervisningsforløb, hvor de lærer at benytte hjælpemidlerne. Disse timer kan lægges på CSU og foregår typisk over 3-4 gange med 4-5 kursister pr. hold. I 2010 har vi haft 5 sådanne hold med elever fra SOSU-skolerne i området og Selandia.

Kursister

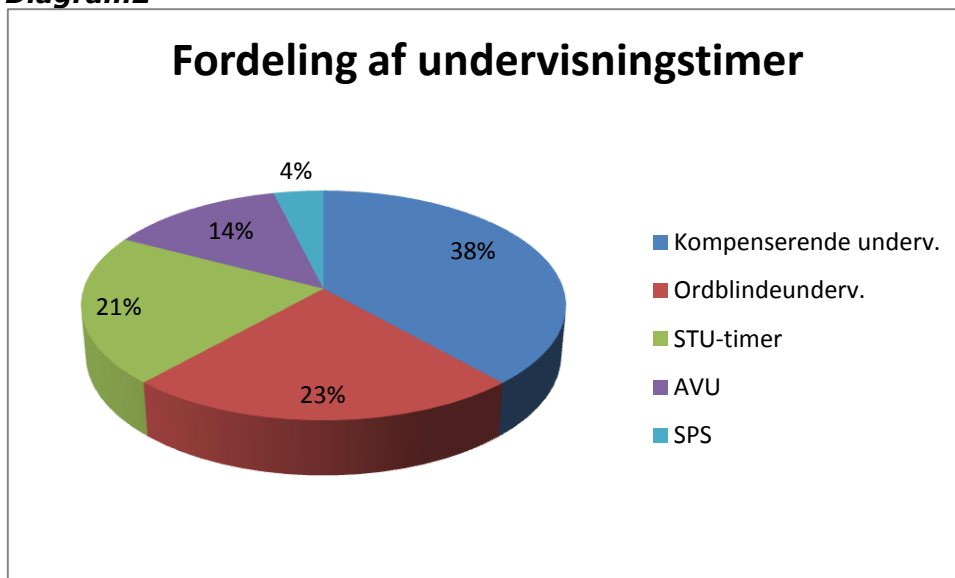
I 2010 har der i alt været 166 borgere, der har været i kontakt med Læseafdelingen. Heraf har 120 været i undervisning, mens de resterende udelukkende har fået foretaget PAS-udredning, rådgivning & vejledning eller ikke er kommet i undervisning før i 2011. Fordeling af kursister ses i diagram 1.

Diagram 1

Der er i alt i 2010 blevet givet 7091 timers undervisning. Fordelingen af disse timer ses i diagram 2.

Diagram2

Her skal det bemærkes, at AVU-undervisningen kun har været i gang i halvdelen af 2010, så fordelingen fremover vil være noget anderledes.

Årsagen til, at forholdet mellem kursister og timer ikke er 1:1, er følgende:

- Relativt få kursister i AVU-klassen får mange undervisningstimer pr. kursist.
- Kursister i kompenserende specialundervisning får relativt færre timer pr. kursist end kursister i ordblindeundervisning. Dette skyldes dels, at disse kursister ofte kun er i et kort afklarende forløb, dels at der oftere i denne gruppe er tale om kursister, der falder fra af psykiske eller sociale årsager.
- STU-kursister får et lidt mere omfattende tilbud end øvrige kursister.
- SPS-kursister får kun korte undervisningsforløb.

Leveringsaftaler

CSU er en del af Center for Handicap- og Socialpsykiatri i Slagelse Kommune. Slagelse Kommune har i 2010 haft leveringsaftaler med Sorø og Ringsted Kommuner vedr. Lov om Kompenserende Specialundervisning og Lov om Social Service.

Sorø Kommune valgte i 2010 at varsle, at de fra 1.4. 2011 opsiger denne aftale. De har dog efterfølgende godkendt et tilbud om ydelser fra CSU, der næsten svarer til det hidtidige omfang, men med krav om løbende tilbagemelding og evt. justering af tilbuddet. Det er vi selvfølgelig glade for, da det sikrer, at Sorø Kommunes borgere kan få et optimalt tilbud om udredning og undervisning jf. Lov om Kompenserende Specialundervisning og Lov om Social Service.

Effekt af undervisningen

Vi har desværre ikke nogen statistik over effekten af vores undervisning i 2010, men vi er påbegyndt arbejdet med at få en systematisk evaluering efter afslutning af undervisningen, og forhåbentlig vil vi i årsrapporten for 2011 kunne præsentere resultaterne af dette arbejde.

Det er dog vores opfattelse, at de kursister, der har gennemgået et undervisningsforløb i Læseafdelingen, får udvidet deres muligheder betragteligt, hvilket fremgår af følgende udsagn:

"Nu kan jeg skrive det, jeg vil og ikke bare det, jeg kan".

"Det er som en ny verden, der har lukket sig op for mig. Nu kan jeg skrive det, jeg tænker".

"Nu tør jeg forstå det, jeg læser".

"Tusind tak for hjælpen. Uden jer havde jeg givet op".

"TAK for jeres fantastiske hjælp igennem disse 3 år, hvor J har fået undervisning og har fået åbnet nye muligheder i sit liv. Det vil vi aldrig glemme!"

Flere af vores tidligere kursister har efter undervisning i Læseafdelingen fået mod på at påbegynde en uddannelse – typisk AVU eller HF på VUC, HG, Pædagogisk Assistent, SOSU-hjælper, div. linjer på Selandia eller pædagog.

It-hjælpemidler

Det er meget forskelligt, hvor man skal søge om it-hjælpemidler, alt efter om man er i beskæftigelse, under uddannelse, arbejdsløs eller på pension. I Læseafdelingen bestræber vi os på altid at være behjælpelig med at finde det rigtige sted at søge og hjælpe med selve ansøgningen, hvis man er berettiget til it-hjælpemidler. I nogle tilfælde kan der være tvivl om, hvor der skal søges, og vi har derfor i 2010 arbejdet på at få klarlagt procedurer for disse grænsetilfælde. Det drejer sig bl.a. om arbejdsløse borgere i virksomhedspraktik eller anden form for planlagt projekt via jobcentret; borgere i AVU-undervisning på VUC og borgere, der endnu ikke er startet i uddannelsessystemet, men som påtænker at gøre det.

Hvis man søger om it-hjælpemidler som personligt hjælpemiddel (hverken studerende eller i arbejde), er det den enkelte kommune, der har bevillingsmyndigheden. I Slagelse Kommune er det fordelt på den måde, at bevillingsmyndigheden ligger hos Center for Ældre, hjælpemiddelområdet, som kan indhente en faglig vurdering fra CSU. Det vil i praksis sige, at borgere, der søger om it-hjælpemidler pga. læse-/stavevanskeligheder skal have foretaget en udredning på CSU, Læseafdelingen, og vi udtaler os mht. vores faglige vurdering af ansøgerens behov og kompensationsmuligheder, men det er altså ikke på CSU, bevillingsmyndigheden ligger. Efter bevilling er det igen på CSU, indkøb, udlevering og undervisning foregår. For at få klarhed over procedurer og serviceniveau har vi haft to møder mellem CSU og bevillingsmyndigheden i løbet af 2010, og vi er løbende i kontakt om enkeltsager.

Udviklingsprojekter

Læseafdelingen satser på hele tiden at være med i udviklingen og implementering af kompenserende it-hjælpemidler og nye undervisningstilbud. Vi er desuden meget optagede af at støtte ordblinde og læse-/stavehandicappede borgere med at opnå og fastholde uddannelse og arbejde. Vi er derfor med i flere udviklingsprojekter.

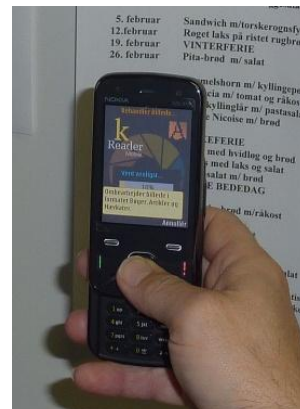
AVU-klassen: Som tidligere nævnt har vi i 2010 startet en lille AVU-klasse, så unge med særlige behov får mulighed for at tage en 9. klasses afgangsprøve. Undervisning og eksamen foregår på CSU, men med pædagogisk tilsyn og vejledning fra

VUC Vestsjælland Syd. Indtil videre er det primært unge, der allerede er i et STU-forløb på CSU, men vi håber på fremover også at få unge, der er "for gode" til STU, men ikke kan overskue at gå til undervisning på VUC.

Produktionsskoleprojektet er et projekt finansieret af SATS-puljemidler (projektleder: Taleinstituttet, region Nordjylland). Projektet går ud på at yde en ekstraordinær indsats til produktionsskoleelever med læse-/skrivevanskeligheder. Det vil sige læse-/stavetests, evt. udredning hos psykolog, tværfaglig sparring samt evt. netværksmøder med forældre, UU-vejleder, sagsbehandler m.fl., undervisning, it-rygsæk og opfølgning efter afslutning på produktionsskolen. I projektets første år omfattede det udelukkende de nordjyske produktionsskoler, men resultaterne var så gode (90% af eleverne i projektet kom videre med uddannelse eller lign.), at det blev udvidet til at omfatte resten af landet. Natasha Epstein har fra 1.8.2010 deltaget i projektet og varetager samarbejdet med Ringsted og Korsør Produktionshøjskoler. Man kan læse mere om projektet på www.produktionsskoleprojekt.dk.

Mobiltelefonprojektet er et samarbejde mellem Slagelse Jobcenter, CSU, Slagelse Sprogcenter, 3F og Synscenter Refsnæs og handler om at afprøve, hvordan personer med oplevede læsevanskeligheder kan udnytte mobiltelefoner med oplæsning af indscannet tekst for. Projektet styres af Alexandriainstituttet, og den endelige finansiering er endnu ikke på plads. I løbet af 2010 har der været afholdt flere møder forberedende møder, og der er afsendt ansøgning om projektmidler. Der er indtil videre kommet tilsagn om midler fra den regionale udviklingsfond, men på betingelse af, at der kommer midler fra EU's socialfond. Herfra er der søgt midler, men der er endnu ikke kommet svar. Deltagere i de forberedende møder har fra Læseafdelingen været Natasha Epstein og Ib Mathiesen sammen med Jesper Kristiansen fra Kommunikationsafdelingen.

EU-projekt: Dys - Art, Rights, Tecnology and Multiculturalism in Adult education for people with special needs. Grundtvig partnerskabsprojekt. Deltagere fra Danmark, Italien, Letland, Tyrkiet og Cypern. Projektets formål er at udbrede kendskabet til

ordblindhed i befolkningen, så det bliver naturligt, at ordblinde – oftest med it-hjælpemidler – deltager på lige fod med alle andre i skriftlig kommunikation, herunder på uddannelse og i job. Anne Mette Poulsen har deltaget i et forberedende møde om projekt og er med til at udarbejde den endelige ansøgning.

Kickstart-camp:

Jobcenter Slagelse valgte i 2010 at afholde to ugers camp for unge, der endnu ikke er blevet kendt uddannelsesparate. Som en del af camp'en skulle de unge have en screening af deres læse-/stavefærdigheder, hvilket Læseafdelingen stod for i samarbejde med AOF og Slagelse Sprogcenter.

Der er endnu ikke blevet evalueret på resultaterne, men det ser ud til, at et par af de deltagende efterfølgende er kommet i gang med uddannelsesforløb, evt. med mentorstøtte, eller forberedende forløb.

Projekt Gennemført Uddannelse:

Vi oplever desværre alt for ofte, at unge bogligt svage fortæller, at de har afbrudt indtil flere uddannelsesforløb, fordi de ikke har fået den støtte, de havde behov for. Vi søgte derfor i samarbejde med Jobcenter Slagelse om midler til et projekt, der skulle sikre, at unge med behov for it-støtte får tilbud om denne støtte hurtigst muligt efter uddannelsesstart, og at de får mulighed for at få hjælp til it og studieteknik i løbet af studiet. Desværre fik vi afslag på midler i denne omgang, men vi søger igen i 2011.

Produktionsskoler og friskoler

Produktionsskolerne er ikke omfattet af SPS-ordningen, men enkelte elever kan få bevilget it-rygsæk som personligt hjælpemiddel, og den enkelte skole kan vælge at stille programmer til rådighed for alle skolens elever. Som nævnt deltager vi fra Læseafdelingen i produktions-skoleprojektet sammen med Ringsted og Korsør Produktionsskoler, som derfor indtil videre er godt hjulpet derigennem. Slagelse Produktionsskole er derimod ikke med i projektet og har kontaktet os for at få et tættere samarbejde i gang. Dette startede op i slutningen af 2010 og fortsætter i 2011.

Friskolerne er i modsætning til folkeskoler og produktionsskoler omfattet af SPS-ordningen. I 2010 startede Læseafdelingen et samarbejde med Lille Egede Friskole og Lamahus, hvor en medarbejder fra Læseafdelingen underviste enkelte elever i at bruge it-rygsækken og samtidig underviste lærerne i, hvordan de kan integrere it-rygsækken i den daglige undervisning. I slutningen af 2010 er der yderligere startet samarbejde op med Dyhrs Friskole og Dagskolen Lindholm.

Fra Læseafdelingen er det Tine Russotti, der står for samarbejdet med friskolerne og Slagelse produktionsskole.

Kurser og netværk

Da vi lægger stor vægt på altid at være ajour med den nyeste udvikling, deltager vi jævnligt i kurser og netværk indenfor vores område.

Læseafdelingens medarbejdere har i 2010 deltaget i følgende kurser og konferencer:

- Engelsk for ordblinde (AMP)
- "Unge skriver løs med it" (TR)
- Ordblinde i erhverv (TR, NE + IM)
- HIT-messe (IM)
- Konference om dyskalkuli (IM)
- Ny leder i Slagelse Kommune (NE)
- Projektlederkursus (TR)

Vi deltager desuden løbende i

- Ordblindenetværk Vestsjælland (VUC og driftsoverenskomstparter)
- Landsnetværk på ordblindeområdet (VUC'er og specialundervisningscentre mv. under Dansk Videnscenter for Ordblindhed)
- It-netværk på Sjælland (personer med ansvar for ansøgninger/bevilling af it-hjælpemidler)

- Det tværfaglige rum under projekt "Uddannelse til Alle", Slagelse Kommune
- ROAL (Rådet for ordblindhed og andre læsevanskeligheder)
- Hjælpemiddelinstitutets elektroniske netværk tekst.dk

Artikler

Læseafdelingens medarbejdere har i 2010 fået offentliggjort 3 artikler:

Tine Russotti: *It-rygsæk bevilget...og hvad gør vi så?* Friskolebladet nr. 19/2010
Skru op for mulighederne, Læsepædagogen nr. 6/2010

Natasha Epstein: *Fokuskift i ordblindeundervisningen*, Dansk Audiologpædi nr. 1/2010